

Pakolais- ja lapsijärjestöt tiedottavat
30.5.2016

Lasten paikka on perheessä – miten käy yli 3000 yksin tulleelle lapselle?

Joukko suomalaisia kansalaisjärjestöjä on huolissaan niistä tuhansista lapsista, jotka hallituksen esitys uhkaa jättää Suomeen ilman perhettä. Perheenyhdistämisen vaikeuttamista koskeva lakiesitys on käsittelyssä tällä viikolla hallintovaliokunnassa. Järjestöt vaativat, että Suomen on turvattava lapsille oikeus perhe-elämään YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen mukaisesti. Järjestöt vetoavat eduskuntaan lakiesityksen hylkäämiseksi.

Vuonna 2015 Suomesta haki turvapaikkaa yli 7000 lasta. Heistä 3024 saapui yksin maahan, tänä vuonna yksin tulleita lapsia on 198. Viime vuonna Suomessa ratkaistuista yksintulleita lapsia koskeneista turvapaikkahakemuksista 112 oli myönteisiä ja vain kaksi kielteistä. Suhdeluku on vuonna 2016 tehdyissä päätöksissä samaa luokkaa.

“Tilastojen perusteella lähes kaikki 3000 yksin tullutta lasta tulevat jäämään Suomeen. Perheenyhdistämisen edellisten kiristysten seurauksena juuri kukaan heistä ei kuitenkaan saa vanhempiaan tänne. Tulevaisuudessa se on vielä vaikeampaa, jos hallituksen aiheet menevät eduskunnassa läpi. Uusien kiristysten sijaan tarvittaisiin helpotuksia nykyisiin käytäntöihin”, sanoo Suomen Pakolaisavun viestintäpäällikkö Kaisa Väkiparta.

Hallituksen lakiesityksessä suunnitellaan toimeentulovaatimuksen laajentamista kansainvälistä suojelua saaneille, myös lapsille. Jos Suomessa oleskelevan lapsen molemmat vanhemmat hakevat perheenyhdistämistä, juuri maahan muuttaneen pakolaislapsen nettotulojen tulisi olla yli 2000 euroa kuukaudessa. Summa nousee jokaisen perheenjäsenen kohdalla ja on siis korkeampi, jos perheessä on muita alaikäisiä sisarusia.

“Lapsen oikeuksien sopimus velvoittaa yhdenvertaiseen kohteluun. Lasta, hänen vanhempiaan tai muuta huoltajaa ei saa syrjiä millään perusteella. Lakiesityksen toimeentulorajat tarkoittaisivat käytännössä sitä, että Suomen valtio tietoisesti erottelee lapsia ja heidän huoltajiaan varallisuuden mukaan”, Lastensuojelun Keskusliiton Taina Martiskainen sanoo.

Lapsen oikeuksien sopimus velvoittaa yhdenvertaiseen kohteluun – esimerkiksi ilman minkäänlaista lapsen, hänen vanhempiansa tai muun laillisen huoltajan varallisuuteen perustuvaa erottelua.

Oikeus perhe-elämään on turvattu Suomen allekirjoittamissa ja Suomea velvoittavissa kansainvälisissä ihmisoikeussopimuksissa. Lapsen oikeuksien yleissopimuksen mukaan lasta ei saa erottaa huoltajistaan tahdon vastaisesti ja valtion on käsiteltävä perheenyhdistämistä koskevat hakemukset myönteisesti, humanisti ja kiireellisesti. Keinotekoiset ja käytännössä mahdottomat toimeentulorajat lapsille estävät heitä elämästä omien vanhempiansa kanssa.

“Tunnen syyllisyyttä siitä, että vanhemmat halusivat avustaa juuri minut turvalliseen paikkaan. Muu perhe joutuu edelleen elämään epävakaisissa olosuhteissa. Olen epäonnistunut ja tuotan pettymyksen perheelleni, jos en menesty Suomessa ja pysty ansaitsemaan riittävästi rahaa auttaakseni perhettäni”, kertoo yksin Suomeen tullut 16-vuotias afganistanilainen poika.

Perheellä on keskeinen merkitys onnistuneessa kotoutumisessa. Erityisesti lapsille perhe on kehityksen kannalta olennainen, ja huoli perheen turvallisuudesta aiheuttaa lapsille stressiä.

“Perheen läsnäolo suojaa lasta yksinäisyydeltä ja mielenterveyden järkkymiseltä, auttaa kiinnittymään ympäröivään yhteisöön ja estää radikalisoitumista. On sekä lapsen että suomalaisen yhteiskunnan etu, että nämä lapset saisivat perheen suojan”, sanoo kehittämispäällikkö ja psykologi Kaisa Tervonen-Arnkil Pelastakaa Lapsista.

Järjestöt pitävät perheenyhdistämisen tiukentamista erittäin huolestuttavana merkinä siitä, että Suomi on hätäisellä valmistelulla valmis murentamaan lapsen oikeuksien ja muiden kansainvälisten ihmisoikeussopimusten turvaamia ihmisten perustavimpia oikeuksia. Lapsen etu on aina ensisijainen, myös taloudellisesti vaikeina aikoina.

Lisätietoja perheenyhdistämisen kiristämisestä järjestöjen kannanotosta

2/2016:<http://pakolaisapu.fi/2016/02/01/kannanotto-perheenyhdistamisen-puolesta/>.

Pelastakaa lasten uutinen “Lapsella on oikeus

perheeseen”: <https://www.pelastakaalapset.fi/uutiset/lapsella-oikeus-perheeseen/>.

Lapsen oikeuksien sopimuksen vastaista lakiesitystä arvostelevat Suomen Pakolaisapu, Pelastakaa Lapset, Lastensuojelun Keskusliitto, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Ensi- ja turvakotien liitto, Plan International Suomi, Suomen Unicef, Väestöliitto, Amnesty International Suomen osasto, Pakolaisneuvonta, Kirkon ulkomaanapu ja SOS-Lapsikylä.

Lisätiedot:

Kaisa Väkiparta, viestintäpäällikkö, Suomen Pakolaisapu: 040 560 0772, kaisa.vakiparta@pakolaisapu.fi
Sanna Vesikansa, vaikuttamistyön asiantuntija, Pelastakaa Lapset: 050 433 1382, sanna.vesikansa@pelastakaalapset.fi

 Pakolaisapu
Suomen

 **LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO**

 **KIRKON ULKOMAANAPU
actalliance**

 **ENSI- JA
TURVAKOTIEN
LIITTO**

 MLL MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

 **PLAN
INTERNATIONAL**

 unicef

 **AMNESTY
INTERNATIONAL**

 Väestöliitto

 **PAKOLAISNEUVONTA RY
REFUGEE ADVICE CENTRE**

 Pelastakaa Lapset - Rädda Barnen
Save the Children

 **SOS
LAPSIKYLÄ**